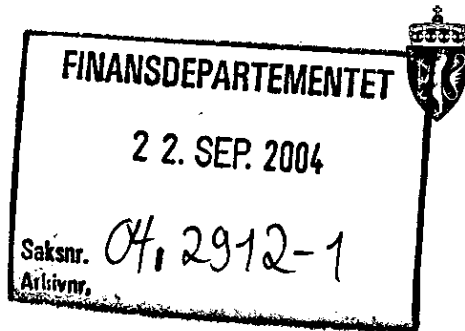

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

KREDITILSYNET
The Financial Supervisory Authority of Norway

UNNTATT OFFENTLIGHET
Offvl § 5, 2. ledd, bokstav a

Saksbehandler: Anders N. Kvam
Dir. tlf: 22 93 99 27
Vår referanse: 04/8565
Deres referanse:
Dato: 20.09.2004

UTLIGNING AV KREDITILSYNETS UTGIFTER - EØS-FILIALER

Gjennom sitt brev til bransjeorganisasjonene av 25. mars 2004 om utligning for 2003 (betaling i 2004), varslet Kredittilsynet at det ville bli arbeidet for at utligningen for 2004, som betales i 2005, også ville inneholde bidrag fra filialene. Det ble derfor nedsatt en intern arbeidsgruppe for å vurdere om og eventuelt hvordan filialer av finansinstitusjoner og verdipapirforetak med hovedsete i en annen EØS-stat skal utlignes for en forholdsmessig del av Kredittilsynets utgifter.

Arbeidsgruppens rapport ble behandlet i styremøte i Kredittilsynet 20. september 2004.

I Norge har filialene så langt hatt en liten del av finansmarkedet, selv om en nå har filialer av både banker og forsikringsselskaper av en viss størrelse. Flere forhold kan tilsi at filialenes betydning vil øke og at Kredittilsynet som vertslandsmyndighet derfor i fremtiden må bruke større ressurser på tilsynet med disse filialene. Dette tilsier igjen at også utgiftene med et slikt tilsyn må dekkes inn fra filialene og ikke som i dag, ved at alle utgiftene utlignes på foretakene med juridisk enhet og hovedkontor i Norge.

Spørsmålet om endret utligning er kun aktuelt for filialer av foretak som har sitt hovedkontor i en annen EØS-stat og hvor etableringen av filialer i andre EØS-stater er regulert av et felles EU-regelverk. Etableringen av andre filialer her i landet krever egen tillatelse fra norske myndigheter og er ikke underlagt et regime hvor tilsynsansvaret for hjemlandet og vertslandet er regulert. Slike filialer utlignes i dag på samme måte og med tilsvarende beløp som norske foretak.

Kredittilsynets utgifter skal etter kredittilsynsloven i sin helhet dekkes av institusjonene underlagt tilsyn. Kredittilsynets utligning har likevel så langt bare blitt fordelt på norske institusjoner, dvs. de institusjonstyper som er nevnt i lovens § 1, og som er etablert med en egen juridisk enhet i Norge, samt filialer fra stater utenfor EØS-området. Som det vil fremgå av rapportens kapittel 4, hjemler kredittilsynsloven at Kredittilsynets utgifter utlignes på alle filialer av finansinstitusjoner og verdipapirforetak.

Arbeidsgruppen gjennomgår i rapporten først vertslandenes ansvar for filialtilsynet i henhold til EU-regelverket og nasjonal lovgivning. Konklusjonen er at vertslandets tilsynsmyndigheter har et

KREDITILSYNET side 1 av 3

mer omfattende ansvar enn det som har vært den alminnelige oppfatning og at dette også fremgår direkte av de deler av det norske regelverket som er gjort gjeldende for EØS-filialene.

Arbeidsgruppen refererer videre en undersøkelse utført av Kredittilsynet, som viser at de fleste EØS-stater som finansierer tilsynsmyndighetene ved utligning på institusjonene underlagt tilsyn, også utligner på EØS-filialene. Det varierer imidlertid hvor mye som utlignes. Noen land krever et fast årlig beløp, mens andre land har fastsatt en prosentsats i forhold til det beløp som utlignes på nasjonale foretak.

EUs regelverk om kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirforetak bestemmer at nasjonale myndigheter skal ha tilsyn med slike institusjoner og angir hvilken myndighet som har hovedansvaret for tilsynet når en institusjon er etablert i flere jurisdiksjoner. Hvordan dette tilsynet skal finansieres, er imidlertid ikke regulert, og regelverket legger så langt arbeidsgruppen kan se, ikke føringer på vertslandenes utligning av utgiftene til tilsynet med utenlandske filialer av slike institusjoner, se nærmere om dette i rapportens kapittel 2.

Etter at arbeidsgruppen har gjennomgått Kredittilsynets generelle tilsynsvirksomhet og redegjort for hvilke områder også EØS-filialene skal være med å dekke, samt redegjort for det direkte tilsyn med filialene, legges det frem momenter for et mer systematisk tilsyn med filialene. Dette innebærer at filialene inkluderes i rutinene for dokumentbasert overvåking og inkluderes i tilsynets tilstandsrapporter og undersøkelser. Videre legges det opp til informasjonsmøter mellom tilsynet og den enkelte filial, herunder årlige møter med de større filialene. Det vil bli utarbeidet egne tilsynsmaler for stedlig tilsyn i filialene og de vil bli inkludert i oppleggene for tematilsyn som gjennomføres, for eksempel kontroll med rutinene for hvitvaskingsrapportering, it-sikkerhet herunder sikkerhet for nettbankkunder, boliglånsundersøkelser mv.

Arbeidsgruppen foreslår et opplegg for utligning av filialene som tilsvarer det systemet som er fastsatt i Storbritannia. Dette tilsier at filialene tillegges den tilsynsgruppe de etter sin virksomhet tilhører, bank, finansieringsselskap, livsforsikring m.v., for deretter å utlignes med utgangspunkt i det samme beregningsgrunnlaget som denne tilsynsgruppen.

Ressursbruken på filialene vil imidlertid ikke tilsvare det som brukes på norske foretak og vil dessuten variere med type foretak. For norske kredittinstitusjoner brukes store ressurser på tilsyn med soliditet og kapitaldekning. For filialene tilligger dette området ikke vertslandet. Kredittilsynets arbeid med å sikre finansiell stabilitet/makrotilsynet og forholdet mellom finansinstitusjon og kunde ("general good") vil på den annen side også omfatte filialene. Denne delen av tilsynets virksomhet skal derfor utlignes også på filialene. Arbeidsgruppen har ut fra dette kommet til at avgiften for filialer av banker og andre kredittinstitusjoner fra EØS-stater bør utgjøre 40 prosent av den avgiften en tilsvarende norsk institusjon må betale. Dersom filialen søker om "topping-up" (det vil si at innskudd i Norge som ikke dekkes av hjemlandets innskuddsgarantiordning, dekkes av det norske sikringsfondet på lik linje med innskudd i norske banker), vil det medføre økt ressursinnsats fra Kredittilsynets side, noe som gir grunnlag for å øke prosentsatsen til 70-80 prosent av det som en norsk bank med tilsvarende forvaltningskapital eller innskytermasse ville betalt. Nærmere retningslinjer for slik utligning må vurderes i lys av de konkrete avtaler som inngås mellom de berørte tilsynsorganer og garantiordninger, herunder hvorvidt det avtales at hjemlandstilsynet skal betale vertslandstilsynet for å utføre en del av soliditetstilsynet.

For filialer av forsikringsselskaper vil en større del av det norske regelverket og dermed tilsynets virksomhet ligge til vertslandet, sammenholdt med ordinære bankfilialer. Kontraktene mellom foretak og kunde og produktene som tilbys vil her reguleres av et mer omfattende norsk regelverk. For filialer av forsikringsselskaper fra EØS-stater bør derfor avgiften utgjøre noe høyere prosentsats

enn for kredittinstitusjoner. Arbeidsgruppen foreslår at disse utlignes for 50 prosent av den avgiften en tilsvarende norsk institusjon må betale. For filialer av verdipapirforetak er i all hovedsak norsk regulering gjort gjeldende. Arbeidet med kapitalkrav og soliditet utgjør en liten del av det omfattende tilsynet med verdipapirforetak. Arbeidsgruppen foreslår derfor at filialer av verdipapirforetak fra EØS-stater bør betale en avgift som utgjør 80 prosent av den avgiften tilsvarende norske foretak må betale. Det foreslås at minimums- og maksimumssatsene for avgift for de ulike tilsynsgruppene beholdes som for de norske foretakene.

Kredittilsynets styre sluttet seg til forslagene fra arbeidsgruppen og mente de foreslåtte satsene, 40/50/80 prosent, er uttrykk for et godt skjønn når det gjelder de ressursbehov tilsynet med filialene av EØS-foretak vil reise. En må imidlertid være forberedt på å vurdere satsene på nytt i lys av de erfaringer som høstes.

Kredittilsynet mener at rapporten legger et tilstrekkelig grunnlag for at det kan skje en utligning på EØS-filialene allerede for året 2004. For dette gjenstår det en del arbeid med å innhente relevante tallstørrelser for verdipapirforetakene. En forutsetter imidlertid at dette kan gjøres i løpet av høsten. For filialene av forsikringsselskaper rapporteres i utgangspunktet kun aggregerte tall til Kredittilsynet. Dette gjelder både fra hjemlandstilsynet og fra Statistisk Sentralbyrå. Relevante tall fra det enkelte foretak må innhentes direkte fra disse. Arbeidsgruppen forutsetter at dette er uproblematisk. Filialene av kredittinstitusjoner rapporterer i dag alle relevante tall til norske myndigheter.

Forslagene i rapporten krever ikke lov eller forskriftsendringer. Kredittilsynsloven gir de nødvendige hjemler for å inkludere EØS-filialene i utligningen. Lovens ordlyd er noe klarere for kredittinstitusjoner og forsikringsselskaper enn for verdipapirforetak, men arbeidsgruppens konklusjon er at det er utvilsomt at loven også hjemler utligning av utgifter på filialer av utenlandske verdipapirforetak.

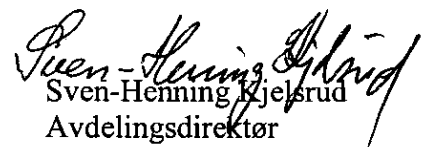
Formelt er det derfor kun nødvendig at Kredittilsynet endrer utligningsgrunnlaget for hvordan utgiftene til tilsynet skal fordeles og etter hvilke kriterier, og at dette forslaget deretter godkjennes av departementet. Fordi den utligningspraksis som har vært fulgt gjennom flere år nå foreslås endret, har en likevel ment at endringene – i samsvar med forvaltningslovens intensjoner – varsles i god tid og gjøres til gjenstand for høring. Kredittilsynet foreslår at utligningen på EØS-filialer skjer ved institusjonenes innbetaling i 2005 og ber om at Finansdepartementet vurderer å sende forslagene på høring til relevante interesseorganisasjoner og filialer.

Til rapporten følger 4 vedlegg. Vedlegg 1 "Nærmere om den norske reguleringen av 'general good'" og vedlegg 2 "Eksempel på beregning av utligningsgrunnlag (for 2003)" inneholder ikke informasjon som er unntatt offentlighet. Vedlegg 3 "Filialer av utenlandske finansinstitusjoner i det norske finansmarkedet og vedlegg 4 "Utkast til et opplegg for stedlig tilsyn i utenlandske filialer" inneholder informasjon som ikke er offentlig, bl.a. regnskapstall fra filialene. Disse to vedleggene bør derfor unntas fra offentlighet.

For Kredittilsynet

Bjørn Skogstad Aamo
Kredittilsynsdirektør

Sven-Henning Kjelsrud
Avdelingsdirektør

Vedlegg: Kredittilsynets rapport 12.09.2004